

CSIGABIGA ÓVODA

HELYI NEVELÉSI PROGRAMJA 2025

A CSIGABIGA ÓVODA NEVELÉSI PROGRAMJA

Bevezetés	2
1. Gyermekképünk, óvodaképünk, jövőképünk.....	4
2.1 Óvodánk nevelési célja.....	5
2.2 Nevelési alapelveink.....	5
3. A tudatos fejlesztés feltételei.....	6
3.1 Szubjektív feltételek.....	6
4. A sajátos nevelési igényből (SNI) eredő hátrányok csökkentését szolgáló.....	7
tevékenységeink	7
5. Óvodánk nevelési feladatai	9
5.1 Az egészséges életmód alakítása.....	9
5.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés.....	11
5.3 Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	14
5.4 Az iskolai alkalmasság testi és lelki kritériumai.....	15
6. Alapvető tevékenység formák	16
6.1 A játék.....	16
6.2 A tevékenységekben megvalósuló tanulás	18
6.3 Verselés, mesélés	19
6.4 Ének – Zene, éneklés játék, gyermektánc.....	20
6.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	21
6.6 Mozgás, torna, mozgásos játékok	23
6.7 A külső világ tevékeny megismerése	24
6.8 Társas és közösségi tevékenység	26
6.9 Munka, munkajellegű tevékenységek:	28
6.10 Szabadidős tevékenység	29
7. A nevelés tervezése az óvodai élet megszervezése.....	30
8. A program és kapcsolatrendszere	34
8.1 Az óvoda és a család	34
8.2 Az óvoda és az iskola	35
9. Gyermek – és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek.....	36
10. A nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	36
11. Záró rendelkezések:.....	38
12. A pedagógiai program módosításának elfogadása és jóváhagyása	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Bevezetés

A nevelési program átfogja az óvodáskor nevelő-fejlesztő munkáját, amely az óvodai nevelés országos alprogramja alapján készült.

*„Milyen embert is akarunk formálni?
A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős,
jó ítéletű, értelmes, tette kész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket,
akik meg tudják érteni és élni a szépet
és nagyot minden téren,
akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal,
akik megértik a dolgok összefüggéseit,
akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek,
amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon,
és jóakaraton épülhet.”*

Szent-Györgyi Albert

Az óvodai élet szokásaira, hagyományaira, értékrendjére építve szeretnénk sokszínű, élményt nyújtó, változatos tevékenységeken alapuló, szeretetteljes óvodai életet biztosítani a gyermekek számára.

A családi nevelésre alapozva, azt kiegészítve gyermekközpontú óvodai életet kívánunk kialakítani, mely keretében szeretnénk:

- formálni a ránk bízott gyermekeket, megmutatni számukra a valós világot
- gyarapítani a gyermekek ismereteit, fejleszteni képességeiket, egy érzelmi biztonságot sugárzó környezetben
- a gyermekek egyéni fejlődését figyelembe véve a szülők nevelőpartnereként optimális feltételeket biztosítani a személyiség kibontakoztatásához
- hogy az óvoda az önfelelt játék, mozgás otthona legyen
- a gyermeki játékszabadság tiszteletben tartásával, környezetében jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességekkel rendelkező gyermekeket nevelni
- ha a belső érés, a családi és óvodai nevelés eredményeképpen a gyermekek óvodáskor végére éri el az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet.

Csigabiga Óvoda

A családi házas környezetben elhelyezkedő óvoda esztétikus, tágas épülettel, szép udvarral, rendszeres programokkal (úszás, lovaglás, korcsolyázás, angol nyelv, színházlátogatás), egyedi és színvonalas barkácsolási lehetőségekkel teszi változatosan tartalmassá a gyermekek mindennapjait. Az alacsony csoportlétszám kiemelkedően jó lehetőséget biztosít az egyéni bánásmódra.

Helyzetkép:

2019. szeptember 1-től az óvoda az intézményhez méltó, új székhelyre költözött. A csendes zsákutca nyugodt, falusias környezetben helyezkedik el. A környék sok lehetőséget biztosít a tevékenységközpontú óvodai nevelés céljainak eléréséhez, feladatainak megvalósításához. Az épület mögött hatalmas játszóudvarral, homokos és füves területtel rendelkezünk. A kert leghátó részén füves focipálya került kialakítása. A kert végében folyik a Pándzsa patak. Az épület elhelyezkedése ideális környezetet biztosít a gyermekek számára.

Az óvoda tárgyi feltételei:

A csoportszobák és a helyiségek tágasak napfényesek. Korszerű óvodai bútorokkal, rendkívül esztétikus berendezési tárgyakkal, játékokkal gyarapodott az új óvoda. Külön étkező helyiség került kialakításra. Az ablakok redőnnyel, szúnyoghálóval vannak felszerelve.

A szabad levegőn tartózkodást megkönnyíti, egy közel 100 m²-es fedett terasz, amely szabadtéri csoportszobaként is funkcionál. A csoportszobák és a kiszolgáló helyiségek korszerű, esztétikus burkolattal ellátottak.

Tárgyi erőforrások, gazdasági fejlesztések:

Az intézmény tárgyi eszközellátottsága kiváló. Pályázati és fenntartói segítséggel stabil anyagi háttérrel rendelkezünk.

Eredményeink:

- Szoros kapcsolatot alakítottunk ki a győri Vaskakas Bábszínházzal. Rendszeres látogatói vagyunk programjaiknak.
- Jó kapcsolatot alakítottunk ki a Borsai Manufaktúrával Győrújbaráton:
 - Hagyományörző családi napot tartunk minden ősszel (Mihály napi vásár, Szüreti fesztivál stb.)
- Gyermeknapot tartunk a szülőkkel együttműködve.
- Szoros együttműködés jött létre a GYAC tenisz szakosztályával az utánpótlás nevelés keretében.
- Az infókommunikáció lehetőségét kihasználva az óvoda internetes zárt csoportközösséget hozott létre, melyen keresztül informálódnak, kapcsolatot tartanak a szülők és óvónők egymással

1. Gyermekképünk, óvodaképünk, jövőképünk

Gyermekképünk:

A 3-6 éves gyermek életkori sajátosságaiból adódóan csak csendes, nyugodt légkörben fejleszthető, ahol biztonságban érezheti magát, kedve szerint játszhat, tevékenykedhet egyedül vagy a társakkal együtt, csoportban. Arra törekszünk, hogy gyermekeink egészséges EMBEREK legyenek. Számunkra a gyermek, mint egyéniség fontos, alkalmazott módszereink testi, lelki és szellemi fejlődését vesszük figyelembe.

Mindig akkor és azt „tanítjuk”, amire az adott életkorban a legfogékonyabb. Élményeket és tapasztalatokat nyújtunk a környező világ megismeréséhez. Az óvodás gyermek ismeretei érzelmein keresztül épülnek be, csak az az ismeret lesz tartós, ami belső érdeklődéséből fakad.

Személyisége egységes egész. A gyermekközpontúságot hirdetjük, hiszen az élmény, az érzelem és a szeretet fejleszti leginkább a kisgyermeket. Hiszünk abban, hogy csak a családdal együtt, a családi nevelésre építve közösen fejleszthetjük, nevelhetjük gyermekeinket. Nevelési céljaink elérése érdekében önállóságának, aktivitásának növelését, differenciált fejlesztésüket kívánjuk biztosítani. Alkalmassá tesszük őket az iskolai életmód megkezdésére.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre

A gyermek fejlődő személyiség, a fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg.

E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként /életkori szakaszonként és egyénekenként változó testi és lelki szükségletei vannak.

A személyiség kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó.

Fontos számunkra, hogy partnereink megismerjék nevelési elveinket, céljainkat, s velük együttműködve fejlődjenek gyermekeink.

Célunkat akkor érjük el, ha gyermekeink örömmel jönnek óvodába, jól érzik magukat, ha képességeiknek megfelelően fejlődnek, ha olyan ismeret, szokás és szabályrendszernek vannak tudatában, amely alkalmassá teszi őket az iskolai élet megkezdésére.

2. A tevékenységközpontú óvodai nevelésünk célja, alapelvei, feladatai

2.1 Óvodánk nevelési célja

- az óvodáskorú gyermek nyugodt, élménygazdag, harmonikus fejlődésének elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével
- játék, játékos tevékenységek során mozgásának, kommunikációs képességeinek kibontakoztatása, fejlesztése
- közvetlen környezetének megismertetése, szépségeinek felfedeztetése, gondozása
- a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, egyéni fejlődésük elősegítése
- a sajátos nevelési igényű gyermekem részére a logopédusi foglalkozások biztosítása
- az óvoda –iskola átmenet megkönnyítése
- az életkorának megfelelő műveltség tartalmak közvetítésével alkalmassá tesszük őket az iskolai életmód megkezdésére.
- a reális partneri igények és elvárások kielégítése.

2.2 Nevelési alapelveink

- az óvodai nevelés gyermekközpontú, a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a gyermeki jogok és alapvető szabadságok tiszteletben tartásának megerősítésére irányul
- a gyermeket különleges védelem illeti meg
- a gyermek nevelése a családnak joga és kötelessége, az óvodának kiegészítő szerepe van
- a személyiség kibontakoztatására a gyermek legfőbb tevékenységét a játékot használjuk fel
- kiemelkedő jelentőséget tulajdonítunk az óvónő modell szerepének mind a gyermekek, mind a szülők körében
- figyelembe vesszük a családok szokásait, hagyományait, és erre építjük nevelőmunkánkat, a felmerült problémákat együtt próbáljuk megoldani
- tiszteletben tarjuk a gyermekek egyéniségét, érdeklődését,- az itt jelentkező különbségeket- és segítjük önkifejezését, személyiségének természetes fejlődését
- játékos tevékenységeink formája: a célnak megfelelően kötetlen és kötött, rugalmas időkeretben
- az óvoda-iskola átmenet megkönnyítését segítjük az alsós nevelőkkel és gyermekekkel való szoros kapcsolatunkkal, közös tevékenységekkel.

3. A tudatos fejlesztés feltételei

Valljuk, hogy a tudatos fejlesztés az óvodapedagógus által irányított, befolyásolt, de nem kizárólagosan tőle függő folyamat. A társadalmi – gazdasági környezet, a helyi lehetőségek, a gyermekcsoport összetétele, életkora, a szülők igényei és nevelési szokásai mind befolyással vannak a fejlesztés tartalmára.

3.1 Szubjektív feltételek

Az óvodapedagógus és gyermek aktív együttműködése

Az óvodapedagógus jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Mindezt fontos a program megvalósítása érdekében a csoportonkénti két óvodapedagógus és egy dajka biztosítása.

Programunk alapján a gyermeknek éppúgy lehet véleménye, elképzelése, ötlete, javaslata, mint a felnőttnek. A gyermeket ugyanis saját környezete, tapasztalatai, élményei befolyásolják, amit nem hagyhatunk figyelmen kívül a nevelés folyamatában. Ezekre az élményekre, tapasztalatokra építünk és tervezzük a tevékenységeket.

Törekszünk a gyermekek érdeklődésének folyamatos fenntartására, hogy aktivitásuk fennmaradjon a tevékenység végéig.

Az óvodapedagógus modell szerepe

Óvodáskorban, de későbbi életkorban is a példa a leghatásosabb nevelő erők egyike. Éppen ezért nagyon fontos, hogy mit és hogyan mondunk, miként viselkedünk, hogyan öltözködünk, stb. Különösen 3-4 éves korban meghatározó a pedagógus személyisége, hiszen kezdetben a gyermek teljesen kritikátlanul, válogatás nélkül utánoz, kizárólag a szeretett és érzelmileg hozzá legközelebb álló felnőtt kedvéért.

Sok múlik tehát azon, milyen értékeket preferálunk mi óvodapedagógusok, a gyermek környezete és azon belül elsősorban a család. Gyakran előfordulhatnak értékkonfliktusok a család és az óvoda között.

Ilyenkor az óvodapedagógusainknak rendkívül tapintatosan és kizárólag a gyermek érdekeit figyelembe véve kell közelítenie a megoldás felé.

Elfogadjuk a szülők szociokulturális környezetének különbségeit, etnikai hovatartozását, másságát, mert csak így tudunk velük „együttnevelő” kapcsolatot teremteni különösen a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek érdekében.

A gyermek már megtanul, és magával hoz bizonyos értékeket a családból, melyeket az óvodában is tiszteletben kell tartani. Az óvónők mintegy átveszik, átvállalják a gyermek óvodai életében az anya szerepét. Az ő biztonságot és harmóniát sugárzó egyénisége feltétlenül hatni fog a gyermeki személyiség fejlődésére.

Ezért gondoljuk azt, hogy a gyermek harmonikus fejlesztésének alapkövetelménye abból indul ki, hogy a gyermek-felnőtt kapcsolat alapja és mintája egész gyermekkoron át a gyermek-szülő viszony.

Az óvodapedagógus a dajka együttműködése

Az óvodában a nevelés eredményességéhez a dajka munkája is hozzátartozik. Célunk az óvónői és a dajkai munkakör összehangolása a pedagógiai munka hatékonysága érdekében. A tevékenységközpontú óvodai program megvalósítása során a dajka munkája az óvodapedagóguséval összehangolttá válik, mert a dajkát a pedagógiai munka közvetlen segítőjének tekintjük. A dajka egyike a gyermeket nevelő felnőtteknek, aki éppúgy, mint az óvodapedagógus, magatartásával, teljes lényével, beszédstílusával, öltözködésével hatást gyakorol a kisgyermekre.

Ahhoz, hogy a nevelési folyamatban a dajka közvetlenül és tevékenyen részt vehessen, elsősorban arra van szükség, hogy megfelelő szinten tájékoztatva legyen az óvoda és az adott óvodapedagógusok nevelési elképzeléseit, módszereit illetően.

Tudnia kell, milyen célok érdekében, hogyan kívánják az óvónők a gyermekcsoport fejlesztését megvalósítani. Ez a tudás, különösen a szakképzett dajkák esetében megsokszorozhatja a felnőttektől kiinduló nevelő hatásokat.

A dajka kompetens szerepköri feladatai:

Az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése. A gyermekekről kapott információk felettesei felé való továbbítása. A saját elfogadó, befogadó attitűdjének kiépítése. Lelki egészségének védelme. Az óvónő útmutatása alapján alkalmazza az egyéni bánásmód elvét és a differenciált módszereket. Segítse a gyermekek tevékenységét, de ne csinálja meg helyettük.

A vezető szerepe

A vezető szerepe az, hogy oly módon irányítsa a kollektív tevékenységeket, hogy jelentősen előmozdítsa a gyermekek haladását és munkatársai fejlődését.

Ismerje és próbálja kiküszöbölni az eredményeket rontó tényezőket.

A meglévő erőforrásokat legyen képes felhasználni (alapítvány, pályázatok).

Természetesen kedvező légkört a problémák, ötletek felvetéséhez, serkentse és értékelje a helyi innovációkat.

Menedzselje, ismertesse meg óvodáját a környezetével.

Legyen elkötelezettje az integrációs nevelésnek.

4. A sajátos nevelési igényből (SNI) eredő hátrányok csökkentését szolgáló tevékenységeink

A pedagógiai programban figyelembe kell venni a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermekeket nevel.

A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik. A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvést, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A sajátos nevelési igény kifejezi

- a gyermek életkori sajátosságainak fogyatékoság, az autizmus spektrum zavar, vagy egyéb pszichés fejlődési zavar által okozott részleges, vagy teljes körű módosulását
- a képességek részleges, vagy teljes kiesését, eltérő ütemű fejleszthetőségét.

Cél:

- hogy a Pedagógiai Programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek
- az elvárások igazodjanak a gyermekek fejlődésének üteméhez
- fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg
- a sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl.

A meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak a gyermekek között fennálló különbségek ellenére minden gyermek számára szükségesek. A sajátos nevelési igényű gyermekek között fennálló különbségek olyan formája, amely nagyobb mértékű differenciálást, a szokásostól eltérő eljárások alkalmazását teszik szükségessé. A sajátos nevelési igényű gyermekek különleges gondozási igénye biológiai, pszichológiai és szociális tulajdonság - együttes, amely a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelhetőségének jellegzetes különbségeit fejezi ki. A különleges gondozási igény a gyermek életkori sajátosságainak fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulása. A sajátos nevelési igényű gyermeknek joga, hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő gyógypedagógiai konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön.

A tartalmi szabályozás és a gyermeki sajátosságok a sajátos nevelési igényű gyermekeknél ugyanúgy összhangba kell hogy kerüljenek, mint más gyermekeknél. A sajátos nevelési igényű gyermeket a nevelés, fejlesztés ne terhelje túl, fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg, az elvárások igazodjanak fejlődésük lehetséges üteméhez.

Alapelvek

Valamennyi sérült gyermek fejlesztéséhez egyedi tervet kell készíteni, ennek alapelvei a következők:

- Nagyon fontos, hogy a másságot elfogadó környezet segítse a sérült kisgyermek eredményeit, erőit, sikeres próbálkozásait.
- A sajátos nevelési igényű gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg. Terhelhetőségét biológiai állapota befolyásolja. Egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes lehet. Kiemelt feladatot jelent ennek felismerése és gondozása.
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására kell törekednünk. A nevelés hatására a sérülés arányában ki kell alakulnia az alkalmazkodó készségnek, az akaraterőnek, önállóságra törekvésnek, együttműködésnek. Nagyon lényeges, hogy ennek érdekében mindig csak annyi segítséget kapjon a gyermek, hogy önállóan tudjon cselekedni.
- Speciális segédeszközök használata, elfogadtatása, azok következetes használatára és megőrzésére nevelés folyamatos feladat kell hogy legyen. A sajátos nevelési igényű gyermek óvodai nevelésének sajátossága, hogy az egész napos tevékenység a különleges gondozási igény kielégítését is szolgálja csoportos, kiscsoportos vagy egyéni formában.

- Törekedni kell arra, hogy a nem, vagy kevésbé sérült funkciók tudatos fejlesztésével bővüljenek a kompenzációs lehetőségek.
- A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszhetőséget tükröző gyógypedagógiai - orvosi - pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni. Az egyes fogyatékosági típusnak megfelelően más - más terület kap nagyobb hangsúlyt.
- Feladataink: a másság elfogadtatása - mind a gyermekkel, mind a felnőttekkel.
- Kapcsolattartás: a szülőkkel (őszinte, mindennapos). Szakemberek (orvos, pszichológus stb.)
- Az óvónők együttműködésének biztosítása.

5. Óvodánk nevelési feladatai

5.1 Az egészséges életmód alakítása

Az óvodai nevelés egyik alapvető tevékenysége, amely segíti a kisgyermek szükségleteinek kielégítését, elősegíti növekedését, fejlődését, hozzájárul egészségének megőrzéséhez, jó közérzetéhez, egészséges életmódjának kialakulásához és megteremti a nevelési hatások érvényesülésének feltételeit.

Célunk:

- a gyermek testi fejlődésének elősegítése
- gondozás, testi szükségletek, mozgásigény kielégítése
- testi képességek fejlesztése
- harmonikus, összerendezett mozgás elősegítése
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása
- a gyermek egészségének védelme, edzése,
- az egészséges életmód, a testápolás, az egészségmegőrzés szokásainak kialakítása

Feladataink:

- A gyermekek óvodában töltött idejét az élettani szükségleteik figyelembevétel tudatosan megtervezzük A szervezés elvi szempontjai: a folyamatosság, a kötetlenség és a rugalmasság.
- Megismertetjük a gyermekekkel a tisztálkodási, testápolási szokásokat, állandóan ellenőrizzük, tevékenységeikben megerősítjük őket.
- Megismerjük a gyerekek étkezési szokásait, nagy tapintattal szoktatjuk őket a kívánt táplálkozási követelményekhez, az elfogyasztandó étel pontos felmérésére törekszünk.
- Figyelmet fordítunk az esztétikus terítésre, az önálló és helyes eszközhasználatra.
- Biztosítjuk az önkiszolgálást az étkezésekhez, ezáltal önállóságra nevelünk.

- Mindennap biztosítunk szabad mozgási lehetőséget az udvaron és a csoportszobában. Mindennap végzünk közös mozgásos tevékenységeket, játékokat.
- Gyakori szellőztetéssel, megfelelő hőmérséklettel, higiénikus körülmények megteremtésével a betegségek megelőzésére törekszünk.
- A pihenés, alvás idejére csendet, nyugalmat, friss levegőt, anyai szeretetet, gondoskodást halk altatódalok dúdolását, mesélést biztosítunk. A gyerekeket pizsamában altatjuk
- A balesetek megelőzése érdekében figyelünk a berendezések, játékok, egyéb tárgyak állagára.
- A szülők részére felvilágosító előadásokat szervezünk az egészséges életmód, egészséges táplálkozás témakörökben
- Tevékenységeinket beszéddel kísérjük, állandó ellenőrzésünk során a kommunikáció különböző fajtáit használjuk./ dicséret, simogatás, szemjáték stb./
-

Gyermeki tevékenységek

- tízórait, ebédet, uzsonnát fogyasztanak az óvodában
- a gyerekek körömkefével, szappannal kezet mosnak, saját törölközőjükben szárazra törlik a kezüket
- önállóan használják a WC-t
- szükség esetén fésülködnek
- megterítik az asztalt, merítenek a tálból
- csendben fogyasztják el az ételt, tízóraihoz folyamatosan ülnek le, a dajka ellenőrzése mellett végzik el az önkiszolgálási teendőket
- ebéd után fogat mosnak, a fogápoló szereiket tisztán teszik el a polcra
- vetkőznek, öltöznek, megkötik cipőjüket, ruhájukat összehajtva teszik a kosárba
- alváskor pizsamába öltöznek, felkeléskor ágyneműjüket megigazítják
- vigyáznak a csoportszoba rendjére, a játékokat felveszik a földről, elteszik a polcra
- segítenek a kisebbeknek
- a tornateremben tornaruhában tornásznak
- kifújják az orrukat, a zsebkendőket a szemétkosárba dobják

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

- A testápolási szokásoknak megfelelően a gyerekek teljesen önállóan felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek.
- A tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat.
- Zsebkendőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt.
- Önállóan eldöntik, hogy mennyit fogyasztanak az ételből, önállóan öntenek vizet a

kancsóból.

- Készség szinten használják a kanalat, kést, villát.
- Esztétikusan terítenek, higiénikusan étkeznek.
- Étkezés alatt halkán beszélgetnek.
- Teljesen önállóan öltöznek, ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik.
- Ruhájukat esztétikusan, összehajtva a kosarukba helyezik.
- A környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani.
- Ügyelnek saját külsejükre, melyben megjelenik a szépre, ízlésesre törekvés.

5.2 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

A szociális és egyéni nevelés célja: a gyerekek egyéni érdekeinek, tulajdonságainak, képességeinek kibontakoztatása a közösségen belül, a csoport normái szerint.

Feladataink:

- Megteremtjük az érzelmi biztonságot nyújtó, szeretetteljes, családi légkört a beszoktatástól az óvodáskor végéig.
- Pozitív érzelmi hatásokat biztosítunk a felnőtt-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatban.
- A beszoktatás ideje alatt nagyfokú körültekintést, gyöngédséget, türelmet tanúsítunk a gyermekek iránt. Lehetővé tesszük, hogy a gyerekek a szüleikkel együtt ismerkedjenek az óvodával, kedvenc játékaikat, tárgyaikat elhozhassák az óvodába.
- A csoport tagjait felkészítjük az új gyerekek fogadására, a nagyok segítenek a kicsiknek.
- Olyan derűs légkört biztosítunk, amely tevékenységre ösztönzi őket.
- A gyerekek barátságos életterének kialakításánál figyelembe vesszük a gyerekek ötleteit, elképzeléseit, bevonjuk őket a díszítésbe, szépítésbe.
- Figyelünk egymásra, a betegek iránt érdeklődünk, hosszabb hiányzás esetén elsétálunk feléjük, meglátogatjuk őket.
- Segítjük, támogatjuk az egymáshoz közeledő gyerekek tevékenységét, játékát.
- Lehetővé tesszük, hogy a barátok a nap nagy részében együtt lehessenek.
- Megalapozzuk, és kialakítjuk a kapcsolattartás alapvető, normatív szabályait, a kívánt viselkedési szabályokat.
- Nagyobb figyelmet fordítunk a viselkedés-és magatartászavarok kezelésére.
- Fokozatosan alakítjuk a gyerekek tűrő és konfliktust megoldó képességét
- Rövidebb-hosszabb időre távlati feladatokat tűzünk ki, a gyerekek felelősségének megnyilvánulásait figyelemmel kísérjük.
- Ápoljuk az óvodai hagyományokat, az ünnepeket kiemelt várakozás előzi meg.

- Felhívjuk figyelmüket a környezet szépségére.

Gyermeki tevékenységek:

- a gyermekek bekapcsolódnak az csoportszoba, a folyosó díszítésébe
- az újonnan érkező gyermekeket szeretettel fogadják
- a nagyok segítenek a kicsiknek
- megpróbálnak halkán egymás mellett vagy együtt játszani
- alkalmazkodnak társaikhoz
- a játékot elkérik egymástól, megköszönik, ha megkapták
- figyelnek az óvónőre és társaikra
- érdeklődnek beteg társaik iránt, hosszabb hiányzás esetén elsétálunk a gyerekekhez, meglátogatjuk őket
- rendszeresen ellátogatunk az Idősek Otthonába, az idős néniknek, bácsiknak versekkel, mesékkal, körjátékokkal kedveskedünk

Ünnepeink, néphagyomány – ápolás és népszokások

A nevelés fontos feladatának tartjuk a nemzeti kultúra hagyományaihoz fűződő pozitív érzelmi viszony kialakítását. Az ünnepeket, jeles napokat kisebb-nagyobb előkészület vezesse be, melyhez az óvónő folyamatosan biztosítson változatos tevékenységeket. Az együttjátzás, együttműködés, tervezgetés örömtelivé, izgalmassá teszi a várakozás időszakát.

Az óvodai élet hagyományos ünnepei:

- Születésnapok
- Anyák napja
- Évzáró
- Gyermeknap

Gyermeki tevékenységek:

Az óvodai születésnapokon a csoporttársak köszöntsék fel az ünnepeletet, aki aztán megkínálja társait süteménnyel, üdítővel.

Az anyák napját, évzárót a tevékenykedés, ajándékkészítés előzze meg, versek, dalok, táncok tegyék színessé az ünnepet.

A gyermeknap vidám vetélkedőkkel, közös játékokkal, tréfás versengésekkel, esetleg kirándulással teljék.

Természettel, néphagyományokkal kapcsolatos ünnepek, jeles napok

- Mindenszentek
- Mikulás
- Advent
- Karácsony
- Farsang
- Húsvét

Gyermeki tevékenységek:

Mikulás napot hosszabb készülődés előz meg. Az óvónővel együtt dekorálják a csoportszobát, folyosót, síkbábokkal és egyszerűbb ajándékokkal lepják meg a kisebb társaikat. Tudjanak az alkalomhoz illő verseket, dalokat.

Advent az örömteli várakozás, a karácsonyvárás időszaka. Változatos, tartalmas együttműködés jellemezze ezt az időt. Készítsenek karácsonyfa díszeket, különböző füzereket, mézes süteményt, sógyurmát, apró kis meglepetéseket szüleiknek, az óvoda dolgozóinak. Segítsenek az adventi naptár és koszorú készítésében.

Karácsonyhoz közeledve beszélgetéseinkben kiemelt szerepe legyen a szeretetnek, az összetartozásnak. Tudjanak a gyermekek karácsonyi énekeket, verseket, a nagyobbak pástortjátékkal készüljenek az ünnepre.

Farsang a vigadozás, jelmezbálok időszaka. Készítsenek, díszítsenek farsangi álarcokat, színes füzereket, működjenek közre az óvoda feldíszítésében

Húsvét a tavaszvárás, tojásfestés és locsolkodás ünnepe. Legyen alkalmuk kipróbálni és gyakorolni a tojásfestés és díszítés technikáit s a sok tavaszi virág csokorba kötését.

Óvodán belüli ünnepek a nemzeti ünnepeinkről történő megemlékezés.

Időszakos megemlékezések

- Október 4. – Az állatok világnapja
- Március 22. – A víz napja
- Április 22. – A föld napja
- Május 28. – Madarak, fák napja
- Június 5 – Környezetvédelmi világnap

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyerekek ragaszkodnak óvodájukhoz, a kisebb gyerekekhez, felnőttekhez, érzelmekben, szavakban, tettekben hozzák nyilvánosságra.

- A gyerekeknek igényévé válik a viselkedés és helyes cselekvés szokásszabályainak betartása.
- A gyerekek egymást figyelmeztetik a szabályok megszegése esetén.
- Segítenek egymásnak, együtt éreznek a közösség tagjaival.
- Konfliktusos helyzetben társaikkal egyezkednek.
- Érdeklődnek társaik iránt, szeretettel köszöntik egymást.
- A csoportba érkező vendégeket szeretettel fogadják.
- Igényükké válik a tevékenységekben való részvétel és együtt működés.
- A tevékenységeket türelmesen, a megbeszéltek alapján befejezik.
- Képesek nyugodtan ülni, figyelmesen meghallgatják a felnőttek, a gyerekek közléseit.

- A közösségért szívesen dolgoznak, bíznak önmaguk képességeiben.
- Értékelik saját tetteiket.
- Érvényesítik kezdeményezőkézségüket, kinyilvánítják tartósabb érdeklődésüket.
- Igyekeznek legyőzni a felmerült akadályokat.
- Szociálisan éretté válnak az iskolába lépésre.
- Vállalkoznak önálló véleményalkotásra.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatokért, melyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent számukra.

5.3 Anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Anyanyelv

Az anyanyelv a legfontosabb eszköze a szociális kapcsolatok kiépítésének és az emberek közötti kommunikációnak. A beszéd és a gondolkodás egymással szorosan kapcsolatban áll. Ha tehát az anyanyelvi nevelés feladatait fontosnak tartjuk és a gyermekeket nyelvi fejlesztésben részesítjük, nemcsak tisztábban fog beszélni, hanem a gondolkodása is fejlődik. Az óvodai anyanyelvi nevelés komplex folyamat, ami a nevelési folyamat egészében jelen van.

Minden tevékenységet áthatva segíti a gyermek önbizalmának fejlődését, erősödik biztonságérzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei, mélyíti érzelmeit, fejleszti esztétikai érzékét, szociális kapcsolatait, elősegíti a gyermek zökkenőmentes iskolai tanulásának megkezdését.

Minden gyermek beszédét meghatározza az otthoni nyelvi környezet.

Fejlesztési feladatunk a család, a környezet megismeréséből indul ki és a gyermek egyéni képességeinek megismerésén keresztül fejti ki hatását. A fejlesztésnek a gyermek élményeihez kapcsolódva és tapasztalat-szerzéssel egybekötve van értelme. A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos a hátrányos helyzetükből adódó lemaradások folyamatos kompenzálása (szegényes szókincs, alacsony beszédészínvonal, illemszabályok).

Célunk:

A gyermekek olyan ismeretekkel, szokás –és szabályrendszerrel ismertetjük meg, mely alkalmassá teszi őket az iskolai élet megkezdésére.

Feladatunk:

- a gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára építve változatos tevékenységek biztosítása
- a gyermek spontán szerzett tapasztalatainak rendszerezése, bővítése
- értelmi képességeinek, kreativitásának fejlesztése

- az anyanyelvi nevelés feladatainak megvalósítása az egész nap folyamán kiemelt jelentőségű, integráltan minden tevékenységben megtalálható.
- az anyanyelvi nevelés szerves része az óvodai élet minden mozzanatának, minden tevékenységünkben jelen van, ezért itt csak néhány szóban utalunk rá.

Célunk:

Az érthető, kifejező, hatásos és meggyőző beszéd készségének a kialakítása, kommunikációs képességek fejlesztése, gondolatok, érzések megjelenítése.

Feladataink:

- figyelemmel kísérjük a gyerekek egyéni beszédsajátosságait
- a fejlődés érdekében fontos, hogy a beszédhibákat felismerjük
- minden tevékenységünket beszéddel, beszélgetéssel kísérjük
- figyelmet fordítunk a beszédkedv fenntartására, a gyerekek meghallgatására, a gyermeki kérdések érvényesülésére és a válaszok igénylésére.
- az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – a beszélő környezettel, helyes mintaadással és szabálykövetéssel (a javítás elkerülésével) valósul meg az óvodai nevelőmunka során.
-

Gyermeki tevékenységek:

- A gyerekek bátran, szívesen és érthetően beszélnek, elmondják élményeiket.
- Páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot.
- Használják a névutókat, névmásokat, figyelnek a hangsúlyozásra.
- Beszédüket érzelmüknek megfelelő gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.
- Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet minden mozzanatában, tevékenységében jelen van.

5.4 Az iskolai alkalmasság testi és lelki kritériumai

A testileg egészségesen fejlődő gyermek:

- eljut az első alakváltozásig
- test arányai megváltoznak, megkezdődik a fogváltás
- teste arányosan fejlett, teherbíró
- mozgása összerendezettebb, harmonikusabb
- erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika
- mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítja

A lelkiileg egészséges gyermek:

- nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre
- a tanuláshoz szükséges képességei folyamatosan fejlődnek
- érzékelése, észlelése tovább differenciálódik
- megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama
- megjelenik a szándékos figyelem
- kialakulóban van az elemi, fogalmi gondolkodása
- érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél
- gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában,
- életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal fejezi ki
- elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről
- ismeri a viselkedés alapvető szabályait

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek:

- készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására
- képes az együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársakkal
- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni
- késleltetni tudja szükségletei kielégítését
- kialakulóban van feladattudata

6. Alapvető tevékenység formák

6.1 A játék

A játék az óvodásgyermek alapvető tevékenysége. Ezen keresztül szerzi ismereteit, fejezi ki érzelmeit, gyűjti élményeit. A játék megkönnyíti a szocializáció útját, a közösségi magatartás kialakulását és fontos pedagógiai értéke, a kreativitásra nevelés. A személyiségfejlesztés legfontosabb eszköze.

A 6 éven aluli gyermekben elemi szükségletként munkál a természeti- és társadalmi környezet megismerésének igénye, az ismeretlenség okozta bizonytalansági érzés csökkentésére törekszik. Ez az oka annak, hogy a gyermeki világkép-formálás és a személyiség fejlesztés-nevelés mágneses központja a játék, mint a világról szerzett benyomások cselekvéses elrendezése.

A játékban megjelennek és fejlődnek azok a sajátosságok, amelyek később a gyermek magatartására a játékon kívül is jellemzőek lesznek.

A játékban nyomon követhető, hogyan válnak a külső késztetések a gyerek sajátjává, belső indítékaivá, miközben belső állapotát is tükrözi.

A játék a gyermek számára örömforrás: a cselekvés, a manipuláció, az elképzelés szerez

örömet.

A játék fejleszti a gyermekek mozgását, hatással van értelmi képességeinek fejlődésére, társas kapcsolataik alakulására, magatartásuk fejlődésére.

A játékot a belső leképeződés szintjei határozzák meg, mely lehet: cselekvéses, képi és szimbolikus.

Nagy hangsúly helyeződik a szabad játékra, illetve az óvodapedagógus tudatos jelenlétére, felelősségére

Feladataink:

- Nyugodt, derűs, felszabadult légkört biztosítunk, ahol a gyerekek szabadon dönthetnek abban, hogy kivel, mit, hol és milyen eszközökkel játszanak
- Elegendő időt, helyet biztosítunk, ahol szabadon játszhatnak akár napokon keresztül is, mind a csoportszobában, mind az udvaron, biztosítjuk a játék folyamatosságát
- Elegendő élményt biztosítunk, hogy játékok tartalmas legyen, fejlesztjük szerepjátékokat
- Minden játéktípushoz elegendő eszközt biztosítunk, mellyel vágyaik, elképzelésük beteljesülhet, melyben beleélő képességük, önkifejezésük kialakulhat, fokozódhat
- Barkácsoláshoz természetes anyagokat használunk, az elkészült remekművekkel szerepjátékokat kiegészítjük
- Segítjük a gyermekeket, hogy játékok tovább fejlődjen a gyakorló játékból a szereplő játékgig.
- A szabály játékok megtanításába bekapcsolódunk, alkalmazzuk a mozgásos és értelmi képességeket fejlesztő játékokat.
- Az építő konstruáló játékkal kreativitásuk, kézügyességük fejlesztését biztosítjuk.
- Biztosítjuk a dramatizáláshoz, bábozáshoz szükséges eszközöket, lehetőséget adunk kommunikációs képességeik fejlődéséhez.
- A csoport összetételének, fejlettségének megfelelő játékeszközöket biztosítjuk, így megtalálható a gyakorló játékhoz, szerepjátékhoz, konstrukciós játékhoz, szabály játékhoz, dramatizáláshoz, bábozáshoz, barkácsoláshoz szükséges eszközök.
- Játék közben fejlesztjük a gyermekek beszédképességét. Ösztönözzük őket dramatizálásra, bábozásra.

Gyermeki tevékenységek:

- gyakorló játékot játszanak, autót húzogatnak, játékokat rakosgatnak
- szerepjátékot játszanak: babáznak, főzőcskéznek, orvosos játékot játszanak,
- fodrászos, eladós, vonatos, buszos játékot játszanak
- barkácsolnak különböző eszközökből, felhasználják játékokhoz
- báboznak, meséket dramatizálnak
- építő-konstruációs játékokkal játszanak,

- mozgásos, értelmi képességet fejlesztő szabályjátékokat játszanak

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- megértik és elfogadják játszótársaik elgondolásait, alkalmazkodnak a játék szabályaihoz,
- le tudnak mondani egy-egy kedves játékszerről, alkalmazkodnak játszótársaikhoz
- képesek olyan játékhelyzetek létrehozására, amelyekben tapasztalataik érdeklődésük alapján ábrázolhatják a felnőttek tevékenységét és kapcsolatait
- megfelelő tapasztalatok birtokában önállóan a játék közös tervezésében, a szerepek kiválasztásában, a játékszerek és eszközök megválasztásában, a szabályok betartásában
- a játszócsoportok tagjai között tartós és szoros kapcsolat alakul ki
- a gyerekek maguk is kezdeményezik a barkácsolást, a létrehozott eszközt felhasználják a szerepjátékukban, dramatizálásban
- szívesen báboznak a paraván mögött a saját maguk készítette bábokkal
- a konstruáló játékelemekből játékszereket készítenek, egyéni ötlet alapján képesek a különböző anyagok, eszközök kombinálására
- képesek a bonyolultabb szabályjátékok elsajátítására, gyakorlására..

6.2 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Az óvónő által kezdeményezett tevékenységek a játékidőben zajlanak úgy, hogy közben nincs játékelrakás. A tevékenységek befejezése után visszatérhetnek játékukhoz. A tevékenységeken addig és akkor vesznek részt, ha számukra érdekes. A gyermekek tevékenységeik során szerzett benyomások, tapasztalatok, élmények alapján tanulnak, s általa fejlődnek. A tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, mely az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimultán környezetben, az óvónő által kezdeményezett tevékenységben és időkeretben valósul meg.

Feltétele: a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségének biztosítása.

Intézményünkben nagy hangsúlyt fektetünk a szabad játékra

Lehetséges formái:

- Az utánzásos, minta-és modellkövetéses magatartás- és viselkedés
- Tanulás /szokások alakítása/
- Spontán, játékos tapasztalatszerzés
- Gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- Gyakorlati probléma- és feladatmegoldás
- Az óvónő által kezdeményezett tevékenységeken megvalósuló tanulás

A megfigyelés, emlékezet bevésés, felidézés ebben az életkorban gyakorlati tevékenységbe ágyazottan fejlődik. A gondolkodásban a valóságos cselekvés mellett a fejlődés hatására egyre inkább helyet kapnak a tárgyakról és a velük való cselekvésekről kialakult belső, gondolati képek. A megismerés fokozatosan áttevődik a képszerű, szemléletes gondolkodás szintjére.

Feladataink:

- A fejlődés nem egyenletes, ezért fontos, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez képest fejlődjék, ezt segítjük, de nem erőltetjük
- Egyéni fejlettségüknek megfelelően differenciált feladatadással készítjük a gyerekeket sokoldalú tevékenységre.
- Témáinkat az évszakokhoz és ünnepekhez kapcsoljuk.
- Egy napra egyfajta tevékenységet szervezünk mindhárom korcsoport számára.
- Arra törekszünk, hogy mindegyik gyermek mindennap kapjon valamilyen pozitív megerősítést
- Alkalmazzuk a jutalmazás sokféle módszerét: simítás, testközelséget, pillantást, szóbeli közlést egyénileg, a csoport és a szülők előtt egyaránt.

6.3 Verselés, mesélés

A mese és a versmondás az anyanyelvi nevelés semmi mással nem pótolható lehetősége. Olyan beszédkapcsolat a gyerekek és a felnőttek között, ami erős, tartós figyelmet vált ki. Nincs még egy beszéd fajta, amire a kisgyerekek ilyen tartósan és önként figyelnének.

A tevékenység célja: a gyermekek érzelmi, értelmi és etikai fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek megalapozása a mágikussággal, a csodákkal teli meseélmények segítségével és a versek zeneiségével, rímeinek csengésével.

Feladataink:

- A meseszönyegen csendes, nyugodt légkört biztosítunk a mesélés idejére
- Az irodalmi anyag 80%-a magyar népmeséket, népi mondókákat tartalmaz, valamint kiegészül klasszikus és kortárs irodalmi művekkel
- Az irodalmi anyagok az évszakokhoz kapcsolódnak
- A csoport összetételének megfelelően rövid, könnyen tanítható verseket, egyszerűbb meséket válogatunk
- Minden nap lehetőséget biztosítunk a mesélésre, verselésre, bábozásra, képeskönyv nézegetésre
- A gyermekeknek a meséket, verseket sokszor ismétljük, ezáltal a bevésést lehetővé tesszük
- Élményszerű előadással kialakítjuk, hogy a gyermekek befogadóból előadóvá váljanak
- A szülőket faliújságon tájékoztatjuk a tanult versekről, könyveket ajánlunk az otthoni meséléshez

- Nyelvileg tiszta, esztétikailag értelmes mesét mondunk a gyermekeknek
- Fejlesztjük nyelvi képességeiket a mesékkel, versekkel, dramatikus játékok

Gyermeki tevékenységek:

- a gyerekek mondókákat, verseket tapsoltatókat, hintáztatókat mondogatnak
- a mondókákat mozgással kísérik
- rövid verseket, mondókákat önállóan elmondanak
- az egyszerűbb meséket dramatizálják, bábozzák
- kitalált történeteket mondanak el
- képeskönyveket nézegetnek, mesét választanak belőle, mesélnek a képekről
- a meseszönyegen ülve hallgatják a mesét, verset, mondókát,
- játékokban gyakran mondogatják őket.

A fejlődés eredménye az óvodáskor végén

- A gyerekek szívesen ismételtetik a verseket, rigmusokat.
- Várják, igénylik a mesehallgatást
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak
- Megjegyeznek 10-14 gyermekmondókát, 6-8 verset, 15-20 mesét
- Tudnak meséket, történeteket kitalálni azt mozgással megjeleníteni, kifejezni.

6.4 Ének – Zene, éneklés játék, gyermektánc

A gyermekek mondókáikat, gyermekjátékaikat gyakran énekelik, ezért bennük egybefonódik az édes anyanyelv és a zenei anyanyelv.

A zene érzelmeket kelt, alakít, fejleszt, a ritmus a figyelmet, koncentrációt fejleszt, a dallam megnyitja a gyermek érzésvilágát.

A zene által lehetőség nyílik a hangulat kifejezésére.

Az óvodai zenei nevelés célja a közös éneklés, együttmozgás, közös játék örömeinek megéreztetése, zenei ízlésük esztétikai fogékonyságuk, zenei anyanyelvük megalapozása.

Feladataink:

- A zenei anyagot igényesen, az életkornak és az adott csoport képességszintjének megfelelően választjuk ki
- A gyerekek otthonról hozott mondóka és dalanyagokra építünk
- Egy nevelési évben 12-18 dalos játékot és 5-7 mondókát tanítunk, gyakori ismétlésével a bevéstést segítjük elő

- Tervezéskor figyelembe vesszük a csoport összetételét, a gyermekek képességeit a zenehallgatási anyag megválasztásánál pedig az óvodapedagógus vegye figyelembe a nemzetiségi, etnikai kisebbségi nevelés esetében a gyermek hovatarozását
- Az együttjátzás során ügyelünk a viselkedési normák, az esztétikus mozgás finomítására, egyszerű tánclépésekkel ismertetjük meg őket
- Élményszerű előadással formáljuk esztétikai fogékonyságukat, hangszeres játékkal zenehallgatási lehetőségeket biztosítunk
- A közös dalosjátékokat, zenei képességfejlesztő játékokat kötetlen szervezeti formában végezzük

Gyermeki tevékenységek:

- a gyermekek énekelnek, körjátékokat kezdeményeznek, játszanak
- ölbeli játékokat játszanak, ringnak hozzá
- ütemet, ritmust tapsolnak
- gyorsan- lassan énekelnek
- magas- mély hangokat megkülönböztetnek
- halkan- hangosan énekelnek, kézmozdulattal jelzik
- elbújtatják a dallamot
- ütemhangsúlyt, motívumhangsúlyt emelnek ki
- zörejeket, zenei hangokat különböztetnek meg
- használják a zenei hangszereket
- dallamot énekelnek vissza, ritmust tapsolnak vissza
- zenét hallgatnak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- A gyerekek élvezettel játszanak dalosjátékokat
- Gátlások nélkül egyedül is tudnak énekelni
- Tudnak élvezettel figyelni a zenehallgatásra
- Megkülönböztetik a zenei fogalompárokat
- Tudnak ritmust, mozgást, dallamot rögtönözni
- Érzik az egyenletes lüktetést és a dalok ritmusát

6.5 Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

A tevékenység célja: a gyermekek élmény-és fantáziavilágának képi, szabad kifejezése, a tér-forma- szín képzetének gazdagítása esztétikai érzékenységük szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása.

Feladataink:

- megteremtjük a gyermeki alakító-alkotó tevékenység feltételeit
- különböző anyagokkal és technikákkal ismertetjük meg őket
- megfelelő esztétikai környezetet biztosítunk
- a gyermekeket megismertetjük műalkotásokkal
- a természetben található eszközöket felhasználjuk ábrázolásukban
- folyamatosan készítünk ajándékokat, meglepetéseket
- gyermeki önkifejezés lehetőségeinek megteremtése
- gyermeki önkifejezés lehetőségeinek megteremtése
- megismertetni a gyermeket az eszközök használatával, a rajzolás, mintázás és kézi munka különböző technikai alapelveivel, eljárásaival.

Gyermeki tevékenységek:

- a gyerekek rajzolgatnak, firkálgatnak kedvük szerint kisebb- nagyobb felületre zsírkrétával, ceruzával
- képeket készítenek festéssel, ragasztással, rajzolással,
- gyurmáznak, agyagoznak, tapasztalatot szereznek a különböző anyagok tulajdonságairól
- váganak, ragasztanak, hajtogatnak, varrnak, díszítómunkát készítenek.
- ajándékokat, meglepetéseket készítenek
- meséket, történeteket ábrázolnak elképzelés alapján
- műalkotásokkal ismerkednek meg

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyerekek képalkotásban egyéni módon jelenítik meg élményeiket, elképzeléseiket,
- A gyerekek alkotására jellemző a részletező formagazdagság, a színek egyéni alkalmazása,
- Örül alkotásának és a közösen elkészített kompozíciónak,
- Plasztikai munkáik egyéni, részletezőek,
- Téralakításban, építésben bátrak, ötletesek, együttműködők,
- Rácsodálkoznak a szép látványra, tudnak gyönyörködni benne
- Megfogalmazzák értékítéletüket, beszélgetni tudnak az alkotásokról

6.6 Mozgás, torna, mozgásos játékok

Célja: A torna, a mozgásos játékok fejlesztik a gyermekek természetes, harmonikus mozgását, /járás, futás, ugrás, támasz, függés, egyensúlyozás, dobás./ Fejlesztik a testi képességeket: mint az erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség. Kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét, az egyes szervek teljesítőképességét. Fontos szerepük van az egészség megőrzésében, megóvásában. Felerősítik és kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását.

A mozgáskultúra fejlesztése mellett segítik a térben való tájékozódást, a helyzetfelismerést, a döntést és alkalmazkodó képességet, a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Az óvodában a testi nevelés feladatainak teljesítésére a testnevelés két formáját: a mindennapos, „frissítő” testnevelést, és a heti egy alkalommal tartandó testnevelés foglalkozást használjuk fel.

Feladataink:

- megteremtjük a mozgáshoz, fejlődéshez szükséges feltételeket
- a mozgástevékenységeket a gyermekek fejlettségi szintjének, életkorának és a csoport összetételének megfelelően tervezzük, szervezzük
- lehetőséget biztosítunk, hogy az adott gyakorlatokat mindenki saját képességi szintjén hajtsa végre, egyéni tempójuknak megfelelően sokat gyakorolják a különböző mozgásokat

Gyermeki tevékenységek:

- mindennap közösen tornászunk az udvaron vagy a csoportszobában, heti egy alkalommal a tornateremben, tornaruhában
- az udvaron gyakorolják a nagy mozgásokat
- mozgásfejlesztő eszközöket használják
- a talajtorna elemeit játékosan gyakorolják
- egyensúlyozó játékokat végeznek
- megismerkednek a futással, futójátékokkal, dobás és labdajátékokat alkalmazunk, játékos támaszgyakorlatokat végzünk
- szabályjátékokat, sorversenyeket játszanak, ezzel együttműködő képességük, akaratuk fejlesztéséhez járulunk hozzá
- középsős, nagycsoportos gyerekek úszásoktatáson vesznek részt
- szóbeli utasítás nyomán képesek cselekedni, mozgásukat összehangolni
- egyszerűbb és összetettebb szabályjátékokat, sorversenyeket, váltóversenyeket játszanak

A fejlődés jellemzői óvodáskor végén:

- a gyerekek szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban,
- a gyerekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése, összerendezett mozgása kialakult,
- ismerik az irányokat, tudnak a térben tájékozódni,
- betartják a szabályokat a különböző verseny játékok, ügyességi játékok játszásakor
- tudnak ütemtartással járni, gimnasztikai gyakorlatokat esztétikusan végezni,
- szeretnek futni, képesek hosszabb távon kocogni,
- tudnak helyben labdát vezetni,
- az egyszerűbb vezényszavakat megértik.

6.7 A külső világ tevékeny megismerése

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Általa a gyermekek az őket közvetlenül körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat szereznek, amelyek az életkoruknak megfelelő biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek. Segíti a gyerekek irányítottan és spontán szerzett tapasztalatainak feldolgozását. Fejleszti megfigyelő képességüket, képzeletüket, gondolkodásukat, emlékezetüket. Alakul társas magatartásuk, fejlődik beszédmegértő és nyelvi kifejezőképessége.

A környezet megismerése közben a gyermekek mennyiségi, alaki, nagyságbeli, tér- és síkbeli szemlélete is alakul.

Feladataink:

- A természeti és társadalmi környezet megismertetése, a környezetükben található hasznos növény- és állatvilág felfedeztetése
- A szülőföldhöz való pozitív érzelmi viszony kialakítása, a környezet és a felnőtt munkájának tiszteletére, megbecsülésére nevelés
- Gondolkodásuk fejlesztése, lehetőség biztosítása az ok- okozati összefüggések felismerésére
- A közvetlen tapasztalat – és ismeretszerzés során gyerekek kommunikációs képességének fejlesztésére
- gyermekeink ismerjék meg a természeti környezetet amiben élnek, és felhívjuk figyelmüket a természet értékére, szépségére, mivel ez képezi az alapját a természetszeretet kialakulásának. A gyermekek vonzódnak a fák, növények, állatok iránt, ezért a csoportszobákban élősarkot, akváriumot, az óvoda udvarán virágoskertet, sziklakertet alakítunk ki, amelyben a tevékenyedések során tapasztalati és tanulás lehetőségeket biztosítunk a gyermekeknek.
- Megismertetjük a gyerekeket lakóhelyük természetvédelmi területeivel, adottságaival, erdőkkel, környezetükben élő madár és más állatfajokkal, kiemelten a védettekkel. Feladatunk, hogy tegyük lehetővé a gyermekek számára a környezet tevékeny megismerését. Elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket biztosítunk a spontán és

szervezett tapasztalat és ismeretszerzésre, a környezetkultúra és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására.

Gyermeki tevékenységek:

- a környezet értékeinek felfedeztetése során első helyre kerül a szülőföld megismertetése, értékeinek felfedeztetése, séták és rövid kirándulások alkalmával
- közvetlen környezetükben jól ismerik a z állatokat, növényeket, virágokat, fákat
- a gyermekek gyűjtögetnek, válogatnak, megfigyelnek, összehasonlítanak, rendszerezik ismereteiket
- gyakorolják a gyalogos közlekedést, szimulációs játékokban megelevenítik a családok életét
- a gyerekek alapvető ismereteket (lakcím, születési hely, idő, szülők foglalkozása) a szülők bevonásával tanulják meg
- gondoskodnak környezetük rendbetartásáról
- tapasztalati úton megtanulják a mennyiségi, térbeli, nagyságbeli, anyagi és alaki különbségeket
- a gyermekek környezetében elérhetetlen jelenségeket videofilmen, képeskönyvben, vagy diafilmen tekintik meg
- a gyerekek megtanulják az évek, évszakok, hónapok, napok, s a hozzájuk kapcsolódó tevékenységek ciklikusságát
- a gyermekek akváriumot gondoznak
- a gyerekek emlékezetének fejlesztésére és az élmények rögzítésre évszakalbumot készítünk
- a séták, beszélgetések lehetőséget adnak a gyermek szókincsének, nyelvi kifejezőképességének fejlesztéséhez
- összehasonlítják, szétválogatják, sorba rendezik a tárgyakat, halmazokat meghatározott tulajdonságok szerint
- becslik és összemérik a tárgyakat magasságuk, hosszúságuk, szélességük alapján
- összemérik a halmazokat, felismerik és létrehozzák a több-kevesebb-ugyanannyi relációt
- felismerik a geometriai formákat,építenek, tükör előtt mozognak, térben tájékozódnak.

A fejlődés jellemzői az óvodáskor végén

- a gyermekek tudják nevüket, lakcímüket, szüleik nevét, foglalkozását, munkahelyét
- tudják saját születési helyüket és idejüket,
- különbséget tudnak tenni az évszakok között, gyönyörködni tudnak szépségükben,
- ismerik a környezetükben lévő intézményeket,
- ismerik a házi állatokat, vadállatokat, madarakat, bogarakat,

- ismerik környezetük növényeit, azok gondozását,
- gyakorlottak az elemi közlekedési szabályok betartásában,
- ismerik a közlekedési eszközöket
- felismerik és megnevezik a környezet színeit, meg tudják különböztetni a színárnyalatokat,
- ismerik saját testük felépítését, igényesek a tisztántartására,
- ismerik a napszakokat és a hét napjait,
- törekednek a környezetvédő magatartásra,
- képesek összehasonlítani különböző kiterjedéseket, halmazokat,
- képesek tárgyakat különböző tulajdonságok szerint válogatni, sorba rendezni
- tárgyakat meg tudnak számolni 10-ig, elő tudnak állítani bontással többet, kevesebbet, ugyanannyit,
- képesek felidézni történéseket számosság alapján,
- képesek kirakni térbeni alakot másolás útján,
- eligazodnak a térben, ismerik az irányokat, értik a helyeket kifejező névutókat.
- kialakult a beszédhelyzethez és az anyanyelvi szabályokhoz illeszkedő, jól érthető beszéd
- szeretik és védik a környezetüket.
-

6.8 Társas és közösségi tevékenység

A társas és közösségi tevékenységek állandó gyakorlás által történő kifejlesztése rendkívüli fontossággal bír a társadalmi gyakorlatra való általános felkészítés, azaz az életre nevelés szempontjából. Tulajdonságok, képességek, készségek és szükségletek olyan rendszerét kívánjuk formálni, amelyek segítségével a gyermekek részvétele a napi életben egyszerűbbé, könnyebbé, gyorsabbá válik.

Természetesen ebben a folyamatban sem hagyjuk figyelmen kívül az egyén fejlesztését, ugyanis a közösséget mindig egyéniségek alkotják, mégpedig olyanok, akik egyéni akarataikat, ambícióikat, vágyaikat képesek a közösség keretein belül is megvalósítani. Az óvodai csoport, az óvodai közösség sikeres formálása esetén a társadalom számára igen hasznos a közös szokások kialakulása, a hagyományok tiszteletben tartása is.

A csoportban elfogadott normák befolyásolják a gyermekek cselekedeteit. Mindehhez nyitott, harmonikus, demokratikus és szeretetteljes irányírást biztosítunk, változatos közösségfejlesztési módszereket alkalmazunk, mellyel tág teret nyitunk a gyermekek önállóságára, tenni akarására, és döntési képességének kibontakoztatására. Ezzel a folyamattal segítjük a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek csoportba való beilleszkedését, szabályok megtaníttatását, mintakövetését is.

Tudatosan tervezünk, alkalmazunk olyan szervezési módokat, munkaformákat, módszereket,

(pl.: páros-, csoportos tevékenységek, projekt, stb.), amelyek lehetővé teszik a gyermekek számára a helyes viselkedési normák, mintaként szolgáló cselekvések, kommunikáció megismerését, a segítő együttműködést, közös feladatmegoldást és a csoportközösség erősítését.

A gyermekek közötti társas kapcsolatot támogatjuk, érzelmileg gazdag közös tevékenységeket, ünnepeket szervezünk. Ennek érdekében korszerű módszereket alkalmazunk, mely a tervező munkánkban konkrét formában megjelenik. Baráti kapcsolatokra figyelve szervezzük a tevékenységeket, erősítjük a közös játék és feladatvégzés örömeit.

Az óvodai gyermekközösség fejlesztését, formálását a tevékenységeken keresztül kívánjuk megvalósítani, mely tevékenységek a gyermek egyéni örömein túl a közösségi élményt is erősítik. A társas kapcsolatok, a közös munka az együttjátszás és a komplex foglalkozások rendszere is az együvé tartozás érzését erősíthetik, a lényeg az, hogy a tevékenységünk sokszínű és változatos legyen, mindent kipróbálhassanak a gyermekek, kivételt csak a testi épségüket veszélyeztető tevékenységek képezzenek.

A közösségi szokások kialakítása a tevékenységek végzését segíti, és a gyermekek cselekedeteit irányítja, úgy, hogy egyik gyerek ne zavarja a másikat tevékenység végzése közben, mégis lehetővé tesszük az egymás közötti jobb együttműködést, egymásra figyelést, vagy a közös tevékenység során kialakuló viták megoldását. Az óvónő személyes példájával kölcsönös tiszteletre, egymás elfogadására, az egyéni sajátosságok tiszteletben tartására nevel.

Tudatosan alkalmazza a konfliktus megelőzés módszereit, pl. a közös szabályalakítást, az értékelési szempontok tudatosítását, a pozitív példák megerősítését, a következetességet. Nyílt és egyértelmű kommunikációval, az eltérő szempontok egyeztetésével mintát ad a konfliktusok elkerülésére. A konfliktusok feloldására felhasználja a mese, a báb, a dramatizálás nyújtotta lehetőségeket.

A konfliktusok megoldásához konszenzusra törekvő mintát ad (pl. a másik fél érdekének, érzelmeinek, szempontjainak megismertetésével) Kommunikációval, kérdésekkel segítjük kifejezésre juttatni a gyermekek érzéseit saját és társaik reakciójáról. Erőszakmentes megoldási módok alkalmazásával mintát nyújtunk a gyermekek számára (egymás meghallgatása, a konfliktusok igazi okának feltárása).

A felnőtt és gyermek között nem a feltétel nélküli szófogadás, hanem a demokratikus partnerviszony kialakítása a célunk. Ugyanúgy figyelembe vesszük a gyermek jogos kívánságait és igényeit, mint ahogy a gyermektől is elvárjuk a szokások, szabályok betartását. Egyaránt építünk a szabadságra, nyíltságra és az őszinteségre a gyermekek egymás közötti és felnőttel való kapcsolatában.

A társas és közösségi tevékenységek a nevelő munkánk egészét átszövik. Ebben a folyamatban talán legfontosabb időpont, amikor a gyermek először ismerkedik az óvodával, az óvodai csoporttal. Türelemmel és szertettel fordulunk az újonnan óvodába kerülő gyerek felé. Szülői igény alapján már óvodába kerülés előtt otthonában ismerkedünk meg a gyermekkel, a családdal, és lehetővé tesszük azt is ha a szülő részt akar venni a befogadásban.

Az óvoda nyitottságát nemcsak a beszoktatás ideje alatt, hanem az óvodáskor végéig biztosítani szeretnénk a szülőknek hagyományok teremtésével, nyilvános, közös programok, ünnepek segítségével.

Az óvodapedagógus feladatai a társas, közösségi tevékenységekkel kapcsolatban:

- Biztonságos, nyugodt, félelemmentes óvodai mindennapok biztosítása, amiben lehetőség kínálkozik a gyermekek közötti, valamint a gyermekek és felnőttek közötti minél gyakoribb kontaktusfelvételre.
- A felnőttekkel és társakkal kapcsolatos viselkedési szokások kialakítása és gyakorlása természetes szituációkban.
- A gyermekcsoporton belül az együttjátszás, az összedolgozás, az együttműködés képességének kialakítása és gyakorlása.
- A konfliktusok kezelése.
- A társakért, a csoportért érzett felelősségérzet alakítása.
- A közösen kialakított szabályok betartásának gyakorlása.
- Arra nevelni a gyermekeket, hogy megértést és toleranciát tanúsítsanak társaik irányában.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére

A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival, amennyiben az iskolai légkör ezt lehetővé teszi.

Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését.

Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a társadalmi környezet megbecsüléséhez szükségesek.

6.9 Munka, munkajellegű tevékenységek:

Az óvodások munkajellegű tevékenysége a játékból bontakozik ki, elsősorban önmagukért és a közösségért végzik. A tevékenységek során olyan készségek, tulajdonságok alakulnak ki, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatát, kötelességteljesítését.

Magába foglalja:

- önkiszolgálást
- naposi munkát
- a csoport mindennapi életével kapcsolatos munkákat
- környezetgondozást, kerti munkát

Feladataink:

- A gyerekeket megismertetjük a munka eszközeivel, azok használatával, megtanulják a munka sorrendjét
- lehetőséget biztosítunk minden gyermek részére az önálló munkavégzéshez
- kialakítjuk a munkavégzési szokásokat
- biztosítjuk a munka folyamatosságát és állandóságát

Gyermeki tevékenységek:

- az önkiszolgálási tevékenységek dominánsan jelennek meg az óvodai életben (testápolás, öltözködés, étkezés)
- a közösség érdekében naposi munkát végeznek: étkezéssel kapcsolatos teendők, ellenőrzik a játékok elrakását, segítenek a teremrendezésben, a tevékenységekhez szükséges eszközök elrendezésében
- alkalmoszerű munkákat végzünk ünnepre készülődéskor: segítenek a teremfeldíszítésében, ajándékokat készítenek
- aktívan bekapcsolódnak környezet és növénygondozás munkáiba: teremben magokat csíráztatnak, ágakat rügyeztetnek, az udvaron összegyűjtik a lehullott faleveleket, letört ágakat, összeszedik a diót, gesztenyét, fenyőtobozt

Fejlődés jellemzői az óvodáskor végén:

- A gyerekek szeretnek közösen dolgozni, örülnek, ha kötelességüket teljesítik
- Önállóan, igényesen végzik a naposi munkát
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére
- Szívesen közreműködnek a növények gondozásában
- Örömmel segítenek a kisebbeknek
- Szeretnek meglepetést szerezni szüleiknek, társaiknak

6.10 Szabadidős tevékenység

A szabadidő igazi tartalma: a termékeny idő felhasználási lehetőségek közötti szabad választás. Ez is öntevékenység, ez is döntés. Különösen a kisgyermek számára az, aki eleinte a felkínált sokfajta tevékenység közül igazából nem vagy csak nagyon nehezen tud választani.

A szabadidős foglalkozásoknak azért kell a saját, semmivel sem helyettesíthető helyüket, szerepüket kivívniuk a nevelési intézményekben, mert másképpen a gyermek sohasem tanulhatja meg, hogyan gazdálkodjon az önmaga számára felszabaduló, rendelkezésre álló idővel. Ebben a tevékenységi szférában sem képzelhető el, hogy a hosszú ideig szorosan irányított gyermek egyszer csak öntörvényei szerint cselekvő önálló egyéniséggé válik. A kívülről irányított ember, különösen, ha hozzászoktatták tartósan önállótlanság helyzetéhez, nem lesz képes belülről, önmaga által irányított emberré válni.

Az óvodában sajátosan értelmezzük a szabadidős tevékenységet, mivel az óvodások egész nap az intézményben tartózkodnak, önállóan és a lehetőségekhez mérten szabadon tevékenykednek.

Természetesen nemcsak az intézményen belüli csoportszobákban, hanem az udvaron is megvalósítjuk azt a többfajta választási lehetőséget, ami által a gyermekek újból és újból gyakorolhatják döntési képességeiket.

Ezt a lehetőséget a szabadidős tevékenységek, minél szélesebb skálájának nyújtásával használjuk ki.

Az óvodások életének ilyen formában való szervezésével változatos, minden gyermek érdeklődésére igényt tartó teret teremtünk.

Az egyéni képességek megmutatására, kibontakoztatására is igen hatásos eszköz ez a nevelési mód, hiszen még nagyobb lehetőséget nyújt az azonos érdeklődésű gyermekek kiscsoportos foglalkoztatásához.

Feladataink a szabadidős tevékenységek megszervezésében

- A szervezési feladatok megoldásában együttműködünk, a feladatokat egymás között felosztjuk.
- A délelőtti **szabadidős tevékenység** folyamán lehetőségeket keresünk és kínálunk az egyéni képességek fejlesztésére, a differenciált gyakorlásra a gyermekek egyéni kéréseinek figyelembe vételével.
- Egyszerű, saját magunk és a gyermek által készített eszközökkel elősegítjük a gyermek fantáziájának fejlődését, ismereteinek bővítését.
- A választásra felkínált több fajta tevékenységet időszakonként átgondoljuk, ha szükséges bővítjük, módosítjuk, vagy változtatunk rajta.
- Mindent megteszünk annak érdekében, hogy az általunk irányított szabadidős tevékenység magas színvonalon folyjék az óvodánkban.

Ezek a tevékenységek segítik az integráció megvalósítását.

7. A nevelés tervezése az óvodai élet megszervezése

Nevelési, tanulási tervezésünkben bontjuk le és konkretizáljuk az Óvodai nevelés országos alapprogrammal harmonizáló helyi Pedagógiai programunkban szereplő elveket, célokat, feladatokat és azokhoz viszonyított értékeléseket.

A tevékenységközpontú óvodai nevelés céljainak és feladatainak ismeretében a pedagógiai ráhatások rendszerét a gyermekek egyéni adottságaihoz igazodva tervezzük meg. Feladatunk a teljes nevelési folyamat tudatos átgondolása még akkor is, ha jelentős mértékben építünk a spontán, gyermeki ötletekre, tapasztalatokra.

A tervezésnél tudatosan számításba vesszük az egyes gyermekek fejlődési ütemét, területeken más és más lehet. A nevelés és tanulás tervezése egymással szoros kölcsönhatásban valósítható meg. A tervezés során mindig a 4-es feladatrendszerből kiindulva tervezzük a gyermeki tevékenységeket és ezen keresztül a szükséges fejlesztéseket.

A pedagógiai tervezés és annak megvalósítása során, figyelembe vesszük a pedagógiai folyamat minden lényeges tényezőjét: a gyermekcsoport életkori sajátosságait, a gyermekek érdeklődését, előzetes tapasztalatait, képességeit, a környezeti feltételeket.

Pedagógiai munkánkban a nevelést és tanulási tevékenységeket egységben szemléljük felismerve a tanulás alapvető nevelési funkcióját. Tudatosan használjuk a tanulási tevékenységekben rejlő személyiségfejlesztési lehetőségeket, az értelmi, érzelmi, esztétikai és szociális képességek terén egyaránt.

A gyermekeket foglalkoztató élmények és tapasztalatok éppen olyan részei a nevelésnek, mint az általunk előzetesen átgondolt és megtervezett feladatok.

A gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítést feltételezi a gyermek szűkebb és tágabb környezetében megszerzett, átélt élményeinek és tapasztalatainak, ötleteinek,

aktuális tevékenységeinek beépítését a nevelőmunkánk egészébe. Elsődlegesnek tekintjük megismerni a gyermekek különböző forrásból szerzett ismereteinek változatos módon történő gyakorlati alkalmazását. Tervezéseinkben építünk az adott tevékenység, foglalkozás előzményeire, az ott szerzett tapasztalatokra.

A gyermekek folyamatos megfigyelése, az óvodások élményeinek meghallgatása és közös élmények nyújtása a tervezés előkészítő folyamatához tartozik.

A rövid időszakot átfogó tervezés ugyanakkor lehetővé teszi olyan nevelési alaphelyzet kialakulását, amiben a gyermek és az óvónő aktívan hat egymásra, képes a nevelési, szervezési folyamatot befolyásolni.

Alapvetően a tevékenységek betervezéséből kiindulva a nevelés tanulás komplex egymásra hatását figyelembe véve tervezünk.

A tervezésnél a hangsúlyt nem az ismeretanyag növelésére, hanem a több alkalommal, sokoldalúan, különböző nézőpontokból való megközelítésre helyezzük.

Kevesebbet, de azt alaposabban, többoldalú tapasztalatszerzés és tevékenykedtetés segítségével tervezzük meg.

Pedagógiai munkánkat az intézmény programjának megfelelően hosszabb-rövidebb időszakokra tagolva (pl.: éves tématerv), tanulási-nevelési egységekre (pl.: tematikus terv) tervezzük meg. Ha szükséges, rugalmasan kiegészítjük.

Komplex foglalkozások ütemtervét hetente készítjük, témáktól függően, legtöbbször heti, vagy kétheti lebontásban, mely magába foglalja a feladatokat, a képességfejlesztés módszereit.

A heti ütemterv megírása egyben a napi vázlatot is jelenti, de fontos, hogy megfigyeléseket végezzünk a gyermekek fejlődési üteméről, így a konkrét megfigyelések alapot adnak az egyéni, differenciált fejlesztés megtervezéséhez.

A gyermekek ötleteit, javaslatait figyelembe vesszük, beépítjük, ez segítséget nyújt abban, hogy a tevékenységeket minél sokszínűbben tervezzük meg.

A gyermekek számára érthető és betartható szokásokat szabályokat és feladatokat tervezünk, melynek szerves része a lassabban fejlődő, vagy kimagasló képességű gyermekekre való figyelés és feladatadás.

Az óvodában alkalmazható digitális eszközöket (CD-lejátszó, projektor, fényképezőgép, számítógép) célszerűen használjuk, megfelelően a gyermekek érdeklődésének felkeltésére, ismeretszerzésre, szemléltetésre.

A gyermeki tevékenységet, a foglalkozásokat a cél(ok)nak megfelelően, logikusan építjük fel.

Pedagógiai tevékenységünkben olyan változatos módszereket, eszközöket szervezeti formákat tervezünk, melyek megfelelnek a gyermekek személyiségfejlődésének és a tevékenységek céljainak.

Többféle módszertani megoldásban gondolkodunk. Az adott helyzetnek megfelelően rugalmasan alkalmazzuk módszereit.

Éves tervünk tartalmazza

- a társadalmi és természeti környezetből azokat a témaköröket, melyeket az év során feldolgozunk
- művészeti tevékenységek témáit
- matematikai tevékenységek témáit
- mindennapos mozgás témáit
- továbbá feldolgozzuk mindennapi munkánk során a munkaközösségeink által elkészített anyaggyűjteményeinket (találós kérdések gyűjteménye, vers- anyanyelvi

játékok gyűjteménye ...).

Nevelési tervet félévenként készítünk és értékelünk (egészséges életmód alakítása, érzelmi erkölcsi közösségi nevelés fejlesztése, játék- munkatevékenység, anyanyelvi nevelés, tevékenységekbe megvalósuló tanulás fejlesztése) az egész csoportra.

Heti tematikus terv készítése a céloknak megfelelően a négyes feladatrendszer alapján történik, melyben a komplexitás fontos szerepet kap. Magába foglalja a feladatokat, képességfejlesztés módszereit, valamint a szervezési feladatokat, programokat. Az egyes feladatköröknél természetesen jelen van egymás mellett az ének, a mese, a vers, a rajz, mintázás, kézimunka, a mozgás, a beszéd- és különböző logikai műveletek sora. Pedagógiai terveinket a megvalósítás után rendszeresen elemezzük. Az elemzés, értékelés során feltárjuk az eredményeinket és a sikertelenségünk okát. Ezek alapján fogalmazzuk meg a következő időszak céljait, feladatait.

A fejlesztés módszerei, differenciált tanulásszervezés

Pedagógia céloknak, a tevékenységi terület sajátosságainak, a gyermekek szükségleteinek és a kompetencia fejlesztés lehetőségeinek figyelembevételével választjuk meg a pedagógiai módszereinket. A módszerhasználatot tudatosság, célszerűség és változatosság jellemzi, mely a nevelés – tanulás eredményességét segíti.

Tervezőmunkánkban, pedagógiai tevékenységünkben megjelenik a gyermekek ismeretén alapuló egyéni differenciált bánásmód, követelményállítást, motiválás, értékelés.

Fejlettségi szintnek, életkornak megfelelő gyermeki választást biztosító párhuzamos és változatos cselekvési, tevékenységi tapasztalatszerzési lehetőségek egyidejű biztosítására törekszünk. A gyermekek kapjanak választási lehetőséget.

A gyermek önmagához képest való fejleszthetőségét értjük alatta. Vagyis csak annyi feladatot adunk neki, amit meg tud oldani és sikerélményhez juthat. Ez motiválja őt a nehezebb lépcsőfokok elérésére a későbbiekben.

Az óvodáskorú gyermekek szocializációjának sajátosságait figyelembe véve tervezzük pedagógiai feladatainkat, melyek közt elsődlegesnek tartjuk a kudarcok elkerülését és az önbizalom erősítését.

Olyan szervezés és irányítás szükséges, mely biztosítja az egyéni sajátosságokhoz, jellemzőkhöz való igazodást.

Az adott téma feldolgozása során a gyerekek képességeinek megfelelő tevékenységet biztosítunk, mely az előrehaladásukat, feladatvégzésüket segíti.

A fejlesztés módszere az egyénre szabott differenciált fejlesztés a csoport keretein belül. Mi döntjük el, hogy adott esetben kötetlen kezdeményezés, vagy kötött foglalkozások keretein belül valósítjuk meg elképzeléseinket. Dolgozunk frontális munkában, leginkább mikro csoportban és egyéni fejlesztésben.

A foglalkozásokat nem a gyermek életkorának, hanem fejlettségi szintjének, egyéni szükségletének, igényének, az aktuális tevékenységi forma sajátosságainak megfelelően valósítjuk meg. A gyermek önállóan, spontán szerzett tapasztalatai nagyon jó kiindulópontot jelentenek számunkra, a tudatos, irányított tapasztalás megszerzéséhez.

Lehetőséget teremtünk az önálló felfedezésre, feladatmegoldásra, ötletek megvalósítására, a problémák megfogalmazására. Különböző problémahelyzet biztosításával elősegítjük a problémamegoldó gondolkodás fejlődését.

A gyermekek személyiségét fejlődésében szemléljük. Az értékelésnél a gyermekek önmagához viszonyított fejlődésének mértékét hangsúlyozzuk, dicséretet, elmarasztalást ehhez igazítjuk.

Olyan módszereket, szervezési módokat alkalmazunk, a témák feldolgozására, céljaink elérésére, amelyek optimális lehetőséget biztosítanak a gyermekek motiváltságának biztosítására és fenntartására. Differenciált feladatadással törekszünk a gyermekek teljes körének bevonására.

A gyermek életre való felkészítéséhez olyan szituációk megélését biztosítjuk, ahol szabadon alkothat, dönthet, gondolkodhat, cselekedhet.

A lényeg az, hogy a gyermek cselekvés közben, cselekvések sorozatában való aktív közreműködéssel érezkeljen, tapasztaljon, tanuljon és valódi, a környezetben meglévő problémával foglalkozzon.

A foglalkozások, tevékenységek során – ahol erre lehetőség nyílik – beépítjük a digitális eszközöket és anyagokat (digitális képek, zenék, hanganyagok).

A nevelőmunka elemzése és értékelése fontos feladatunk, melyet negyedévenként végzünk el. Az értékelés tapasztalatai adnak támpontot nevelőmunkánk tervezésének irányvonalairól.

A fejlesztés keretei

A teljes nevelési folyamat a gyermeki tevékenységre, önállóságra, döntési helyzetekre és sokoldalú tapasztalatszerzésre épül. A nevelési folyamatba szervesen illeszkedő tanulási folyamat, melynek részei:

- önálló és irányított tapasztalatszerzés,
- komplex foglalkozások rendszere,
- kötetlen és kötött kezdeményezések és foglalkozások.

Az óvodai élet megszervezése

A nevelés céltudatos megszervezése során alakítjuk ki a gyermek óvodai életrendjét, időbeosztását. A hetirend és a napirend az a szervezeti keret, ami biztosítja a gyermek számára nyugodt, kiegyensúlyozott, kiszámítható óvodai környezet megteremtését. A gyermek egészséges fejlődéséhez szükséges a mozgásos tevékenységek és a pihenés váltakozó biztosítása.

A napirend lehetővé teszi a szabad levegőn való hosszú idejű tartózkodást, a szokásrendszer kialakítását, a gyermeki tevékenységek szabad kibontakoztatását.

A napirenden belül a legtöbb időt a gyermekek legfontosabb tevékenysége, a játék kapja.

A szabad levegőn való tartózkodás a gyermekek gondozásával kapcsolatos teendők (étkezés, tisztálkodás, alvás) ugyancsak beilleszthetők a játéktevékenység egész napos folyamatába. Reggel, különösen tavasszal és nyáron a szabad levegőn való tartózkodás természetes része a gyermekek napi életének. A hűvösebb idő beköszöntével is szükséges a szabad levegőn való mindennapi tartózkodás, csupán annak időtartamát csökkentjük.

A napirend biztonságot, támpontot ad és állandóságot jelent a gyermek számára. A napirenden belül rugalmasan figyelembe vesszük az egyes tevékenységek időigényességét. A napirend ezen kívül annak megfelelően, ahogy az évszakok váltakoznak vagy a gyermeki tevékenységek ezt indokoltá teszik, változtatható, módosítható.

A napirend a gyermekek nyugodt napi életét biztosítja, figyelembe veszi a fejlődés közben bekövetkezett változásokat.

A gyermek szokásrendszerének kialakításával biztosítjuk a napirenden belül megvalósuló tevékenységek végzésének zavartalanságát.

Az óvoda teljes nyitvatartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások, tevékenységek mindegyikét kizárólag óvodapedagógus irányítja.

A folyamatos, rugalmas napirend általános időkeretei 11 órás óvodai nyitva tartás esetén

- a játék és szabadidős tevékenység: 6 óra
- étkezés, pihenés: 3 óra
- öltözködés, tisztálkodási tevékenység: 1,5 óra
- komplex foglalkozások naponta: 30 perc

A napirendben az egyes tevékenységekre fordítható idő rugalmasan változtatható a körülmények, az évszakok, a váratlan eseményekre, stb., hatására.

Hetirend

A hetirend a napirendhez hasonlóan a folyamatosságot, a rendszerességet, a nyugalmat segíti elő az óvodai csoportban és lehetőséget nyújt a szokásrendszer segítségével az óvodások napi életének megszervezéséhez. A hetirend a nevelési év elején teljesen másképp alakulhat, mint a nevelési év végén.

Különösen a befogadás idején figyelniük kell arra, hogy minél lazább, rugalmasabb, alkalmazkodóbb hetirendet állítsunk össze.

Később a heti rend összeállításánál arra kell figyelniük, hogy jusson elegendő idő a gyermeki tevékenységek, kezdeményezések, ötletek és javaslatok meghallgatására, kipróbálására, vagy közös megvitatására.

A rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy a heti rend a gyermek életének észrevétlen szabályozója legyen.

Feladataink a nevelőmunka dokumentálásával kapcsolatban

- éves anyaggyűjtési tématerv készítése,
- nevelési terv készítése,
- a nevelőmunka folyamatos értékelése.
- heti – kétheti nevelési-tanulási terv összeállítása
- hetirend, napirend összeállítása,
- a gyermek fejlődésének megfigyelését szolgáló fejlődési napló és feljegyzések vezetése

8. A program és kapcsolatrendszere

8.1 Az óvoda és a család

Az óvoda a családdal együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A család és az óvoda közt szimmetrikus kapcsolat van, hisz a szülő ismeri a legjobban a gyermekét, viszont az óvónőnek van olyan szaktudása, tapasztalata, amellyel segítséget tud nyújtani a gyermekek fejlesztéséhez. A szülő, mint leendő partner jelenik meg az óvodában.

Az óvodapedagógus figyelembe kell, hogy vegye a családok sajátosságait, szokásait. Az együttműködés során érvényesíteni kell az intervenciók gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

A kapcsolattartás formái:

- Családlátogatás: lehetőleg a gyermek óvodába kerülése előtt történjen meg, így az óvónő tájékoztatást kaphat a gyermek családban elfoglalt helyéről, az eddigi nevelésről
- Befogadás: alkalmas arra, hogy a szülő megismerje az óvodai életet, szokásokat, s mintát kapjon gyermeke neveléséhez.
- A napi kapcsolattartás: elengedhetetlenül szükséges ahhoz, hogy a szülő teljes mértékben tájékozott legyen a gyermekével történt napi lényeges eseményekről
- Nyílt napok: ahol a szülők betekintést nyerhetnek a gyerekek délelőtti tevékenységeibe. Erre évente kétszer, november végén és április végén kerül sor.
- Szülői értekezlet: évente három alkalommal.
- Nyilvános ünnepek: ahol a szülőkkel együtt szórakoznak a gyerekek és az óvoda dolgozói.
- Kirándulás: év végén a szülők a gyerekekkel együtt egész napos kiránduláson vesznek részt

Az óvodában a szülők és gyermekek érdekeinek képviselőjét a szülők által választott szülői szervezet látja el, melynek működési feltételeit és feladatait az érvényes jogszabályok alapján maguk alakítják ki.

8.2 Az óvoda és az iskola

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet megkívánja az óvoda és az iskola nevelőmunkájának összehangolását, a két intézmény együttműködését.

Az óvónők az alsós nevelőkkel munkaközösséget hoztak létre, ahol egymást tájékoztatják a közös feladatokról, a gyermekek egyéni fejlődési üteméről, látogatások alkalmával betekintést nyerhetnek az óvodai és az iskolai életbe. Munkaközösségi foglalkozásokon, értekezleteken vesznek részt, a felmerült problémákat megvitatják.

Az óvodás -és alsós gyerekek közös programokon vesznek részt, így az óvodások már nagycsoportos korukban megismerkednek az iskolával, a tanító nénivel. A tanító néni is ellátogat az óvodába, ahol megismerkedik a gyerekekkel, az óvodai élet szokásaival.

Kapcsolat az orvosi - védőnői szolgálattal, a Pedagógiai Szakszolgálat és a Családsegítő Szolgálat munkatársaival

Az orvos évente elvégzi a kötelező vizsgálatokat, a védőnő havonta látogatja az óvodát. A látás- hallásvizsgálatot, testsúlymérést évente kétszer, ősszel és tavasszal végzi. Probléma esetén javasolja a gyermek szakorvoshoz utalását. A Pedagógiai Szakszolgálat segítségét beiskolázáskor kérjük, ha a gyermeket iskolaéretlennek tartjuk. Kérjük az iskolaérettségi vizsgálatot és a felzárkóztatáshoz szükséges segítséget.

A Családsegítő Szolgálat munkatársa a vezető óvónő kérésére kapcsolatot tart a hátrányos helyzetű gyermekek családjával.

9. Gyermek – és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Az utóbbi években egyre több a veszélyeztetett, ill. hátrányos helyzetű gyermek. Ezért óvodai munkánkban nagy szükség van a gyermekvédelmi feladatok végrehajtásának.

Ki a veszélyeztetett, ill. hátrányos helyzetű?

- Veszélyeztetett az a gyermek, akinek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődése valamilyen szülői mulasztás vagy körülmény következtében gátolt, szükségleteinek kielégítése nem valósulhat meg.
- Hátrányos helyzetű az, akit családi körülményei, szociális helyzete miatt a jegyző védelembe vett, ill. aki után rendszeres gyermekvédelmi támogatást folyósítanak.

Óvodánkban külön gyermekvédelmi felelős nincs, e feladat végrehajtásáért az óvoda vezető a felelős. Munkáját segíti az óvodapedagógus.

Feladata:

- Ismerje fel a veszélyeztetett, ill. hátrányos helyzetű gyermekeket
- Biztosítsa számukra azokat a jogokat és ellátásokat, amelyeket az intézmény számára a vonatkozó jogszabályok előírnak.
- Segítse elő a veszélyeztetett, ill. hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
- A gyermekeket, családokat minél jobban ismerje meg, rendszeresen látogassa.
- Ismerje meg a problémákat, a hátrányos helyzet okozta tüneteket, ha szükséges kérje szakember segítségét
- A feltáró munka után szervezze meg a felzárkóztatást, a prevenciót.
- Segítse elő az új gyermekek befogadását, tegye zökkenőmentessé beilleszkedésüket a csoportba
- Szervezze meg és vegyen részt az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, szükség esetén javasoljon soron kívüli szűrést.
- Javaslatával segítse elő a családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a támogatáshoz jutást
- Segítse elő a gyermek családban történő felnevelését. A védőnővel, a családsegítő szolgálat munkatársával folyamatosan konzultálva figyelje a gyermek sorsának változását, alakulását.
- Az 3 éves gyermekek óvodai nevelésben való részvételét szervezze meg.
- Fokozottan figyeljen a balesetek megelőzésére.

10. A nevelő munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Meglévő eszközök

Játékok:

- Az alapjátékok rendelkezésre állnak
- Képességfejlesztő játékok biztosítottak
- Építőjátékok, fajtékok

- Érzékelést, logikai készséget fejlesztő kirakók, kártyák, képek
- Udvari játékok fából és vasból készültek

Anyanyelvi és irodalmi neveléshez:

- Maszk és bábkészlet áll rendelkezésre
- Mesekönyvek, leporellók, szakkönyvek – folyamatosan bővítve az újonnan megjelentekkel
- Mese DVD-k, hangoskönyvek,
- IKT eszközök

Testneveléshez:

- Mozcás – ügyesség, koordináció fejlesztő eszközök biztosítottak
- Komplex mozgásfejlesztő rendszerek: Tinikondi, GREISWALD. ROTIKUM
- Talajtorna eszközök és kézi szerek
- Labdák, karikák, szalagok, kendők
- Trambulin, zsámoly, padok

A külső világ tevékeny megismeréséhez

- Környezeti világunk képes kirakói
- Audiovizuális eszközök (TV, video, diavetítő, DVD)
- MINIMAT – matematikai készlet (mértani testek, folyamatosan bővülő munkalap készlet, logikai készletek)
- IKT eszközök

Zenei neveléshez

- CD-k a zenehallgatáshoz
- Gyermekhangszerek
- Ritmust játszó
- Zörejkeltők
- Dallamjátszó

Vizuális neveléshez

- A változatos technikák megismeréséhez
- Különböző kartonok, tempera, ragasztó, színes ceruzák, filctollak, festékek, színes papírok, színes kréták
- egyéb változatos technikákhoz szükséges eszközök

Plasztikai munkához

- Agyag, gyurma, fadarabok, termések, magok, kavicsok, fonalak, különböző ruhaanyagok

11. Záró rendelkezések:

ZÁRADÉK

A Csigabiga Óvoda óvodavezetője, a nevelőtestülettel – óvodapedagógusaival felülvizsgálta, elkészítette az intézmény **Pedagógiai Programját**.

A helyi program módosításaiban figyelembe vettük a jelenleg hatályos törvényi jogszabályokat, módosításokat és a szakmai tartalmakat képviselő törvényi rendeleteket, paragrafusokat.

A programmódosítás során figyelembe vettük az óvodai alapidokumentumokat (Szervezeti és Működési Szabályzat, Házirend).

A Pedagógiai Programhoz való hozzáférés lehetősége: Az intézmény vezetői irodájában elhelyezett szekrényen, ahol a nyilvános dokumentumokat tároljuk.

Felülvizsgálat tervezett időpontja: 2025/2026. nevelési év.

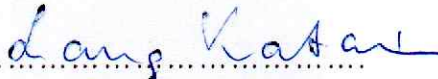
Módosítási lehetőség: Szükséges esetben – törvényi változások, fenntartói utasítás, nevelőtestületi javaslat, döntés.

Győr, 2025. szeptember 01.

12. A pedagógiai program módosításának elfogadása és jóváhagyása

A Pedagógiai Program módosítását a **Csigabiga Óvoda nevelőtestülete** a 2025. év szeptember 1. napján tartott nevelőtestületi értekezleten **elfogadta**.

Győr, 2025.09.01.

.....
nevelőtestület nevében

A Pedagógiai Program módosítását a **Csigabiga Óvoda Szülői Óvoda vezetője** a 2025. év szeptember 1. napján tartott nevelőtestületi értekezleten **jóváhagyta**.

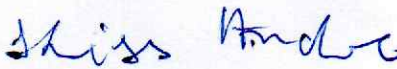
Győr, 2025.09.01.

.....
óvodavezető

A Pedagógiai Program módosítását a **Csigabiga Óvoda Szülői Szervezet** vezetősége a 2025. év szeptember 01. napján tartott ülésén **megismerte**.

Győr, 2025.09.01.

.....
Szülői Szervezet vezetője

A Pedagógiai Program módosításával kapcsolatban a **fenntartóra** többlet kötelezettség nem hárul.

Győr, 2025.09.01.

.....
óvodavezető

Legitimációs záradék

A TOMÁKA Közhasznú Nonprofit korlátolt Felelősségű Társaság (székhelye: 9024, Dugonics utca 8/B.; továbbiakba: Fenntartó) a fenntartásában lévő Csigabiga Óvoda (székhelye: 9028 Győr, Pándzsa utca 51.; a továbbiakban : Intézmény) a Csigabiga Óvoda Pedagógiai programját megismerte és elfogadta.

Fenntartói jóváhagyó nyilatkozat

Jelen pedagógiai programot a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 26. § (1) bekezdése értelmében ha a fenntartóra többletkötelezettséget jelent, mint az intézmény fenntartója egyetértési jogkört gyakorol.

Aláírással tanúsítom, hogy a fenntartó döntésre jogosult vezetője a pedagógiai program rendelkezéseivel egyetért, azokat jóváhagyja.

Kelt: Győr 2025 év 09. hónap 01. nap

TOMÁKA
KÖZHASZNÚ NONPROFIT KFT.
9024 Győr, Dugonics u. 8/B.
Adószám: 14727244-1-08

fenntartó képviselője